

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS RETSBOG

Den 7. februar 2018 kl. 09:30 holdt Østre Landsret offentligt retsmøde i retsbygningen, Bredgade 59, København.

Som dommere fungerede landsdommerne Ole Dybdahl, Tine Vuust og Morten Christensen, førstnævnte som rettens formand.

Der foretoges fortsat hovedforhandling.

24. afd. nr. B-3448-14:

1) Inge Genefke og Bent Sørensens Antitortur Støttefond

som mandatar for _____

2) _____

3) _____

4) _____

5) _____

6) _____

7) _____

8) _____

9) _____

10) _____

11) _____

12) _____

13) _____

14) _____

15) _____

16) Inge Genefke og Bent Sørensens Antitortur Støttefond

som mandatar for _____

17) _____

18) _____

19) _____

20) _____

21) _____

22) _____

23) _____

(advokat Christian F. Jensen, besk., for sagsøgerne 2 til 15 og 17 til 23,
og advokat Christian Harlang for så vidt angår sagsøgerne 1 og 16 samt
den del af sagen, hvori der ikke er dækning under den meddelte fri proces)
mod

Forsvarsministeriet

(advokat Peter Biering)

For sagsøgerne og sammen med sagsøger 13 mødte advokat Christian Harlang og advokat
Christian F. Jensen.

For sagsøgte mødte advokat Peter Biering. Med advokaten mødte tillige advokatfuldmæg-
tigene Emil Wetendorff Nørgaard og Malthe Gade Jeppesen.

Som arabiske tolke mødte Dler Colnadar og _____

Retsformanden konstaterede, at der i retssalen via videoforbindelse var tilfredsstillende
billed- og lydforbindelse til Den Danske Ambassade i Saudi Arabien beliggende i Riyadh.
Til stede på ambassaden til at bistå med gennemførelsen af forklaring via videoforbindelse
var political officer ved ambassaden Mathias Rimmen.

Advokat Christian Harlang oplyste, at sagsøgernes advokater forgæves har forsøgt at finde
en advokat i Riyadh, som kan fungere som bisidder for sagsøger 7. Dette har på grund af
den korte frist ikke været muligt. Sagsøgernes advokater protesterede på den baggrund
mod, at retsmødet gennemføres uden bisidder, og anmodede om, at protesten tilføres rets-
bogen.

Retsformanden oplyste, at protesten vil blive tilført retsbogen med bemærkning om, at sagsøgernes advokater har valgt tidspunktet for afhøring af sagsøgeren.

_____ fremstod via videoforbindelse fra ambassaden i Riyadh. Han bekræftede, at han har billed- og lydforbindelse til Danmark, og at han og tolken, Dler Colnadar, forstår hinanden, og afgav lovlig forberedt og formanet forklaring.

_____ (sagsøger 7) forklarede blandt andet, at han er født i 1969. På luftfoto af CYAN 1, jf. støttebilagssamlingens bind 1, side 73, kan man øverst til højre se Al-Barrak moskeen. Han boede på daværende tidspunkt i det hus, der ligger øverst til venstre i det markerede område på fotografiet, sammen med sin hustru og deres fire børn i alderen to til otte år. Den 25. november 2004 var han til morgenbøn i moskeen. Mens han var inde i moskeen, hørte han på et tidspunkt støj udenfor. Der kunne med jævne mellemrum forekomme støj i kvarteret fra militær, for de danske styrker udførte patruljer i området. Han kan ikke huske præcist, hvad klokken var, men det var omkring solopgang. Der gik cirka ti minutter, fra han blev opmærksom på støjen, til de åbnede et vindue i moskeen og kunne se panserkøretøjer ude i gaden. De gik derefter ud af moskeen for at gå hjem. Han gik sammen med nogle af de andre ud af den dør, der fører ud til hovedgaden foran moskeen. Ude i midterrabatten holdt der danske panserkøretøjer.

Retsformanden konstaterede kl. 10.00, at forbindelsen var afbrudt og hævede midlertidigt retten med henblik på, at der atter etableres videoforbindelse til den danske repræsentation i Riyadh.

Afhøringen blev genoptaget kl. 10.18, idet retsformanden kunne konstatere, at der atter var blevet etableret tilfredsstillende billed- og lydforbindelse til den danske repræsentation i Riyadh.

_____ forklarede, at de panserkøretøjer, man kan se på fotografiet i støttebilagssamlingens bind 2, side 101, er danske. Det kan man se på det røde flag med hvidt kors, der vajer fra et af køretøjerne på fotoet. På panserkøretøjet på fotografiet i støttebilagssamlingens bind 2, side 103, står der på siden skrevet ”de danske styrker” på arabisk. Han er ikke sikker på, om der var sådanne køretøjer til stede omkring moskeen den 25. november 2004. Da de kom ud af moskeen, var der mange irakiske politifolk til stede, panserkøretøjer og helikoptere. Så han kan ikke huske alle enkelthederne. Han så også bæ-

tekøretøjer som dem på billedet i støttebilagssamlingens bind 2, side 98. Han så mange forskellige militærkøretøjer i området. Han er helt sikker på, at han så danske køretøjer. På fotografiet i støttebilagssamlingens bind 2, side 83, er den første soldat fra venstre en dansker, derefter står der to irakere i uniform med blå nuancer. Personen i midten med ryggen til er en britisk soldat. Soldaten til højre med fuldskæg er dansk. Der var også irakiske soldater i området mellem moskeen og hans hus. De danske soldater havde kommandoen. Der var to danske soldater, som lå på jorden og sigtede med deres skydevåben mod indgangsdøren til moskeen. Fotografiet i støttebilagssamlingens bind 2, side 82, viser en stående dansk soldat og en knælende engelsk soldat. Han kan skelne de to soldaters nationalitet fra hinanden, fordi uniformerne er forskellige. Briternes uniformer var beige, mens danskernes var mere grønne i farven. Endvidere har den danske soldat dansk flag på skulderen. Genstandene på jorden er hans ejendele, som de havde taget ud af huset.

Han blev stoppet uden for moskeen og blev beordret til at sætte sig ned uden for indgangsdøren til moskeen. De, der blev tilbageholdt, blev også udsat for fornærmelser af enhver art, herunder mod deres familier og på grund af deres religion. De sagde eksempelvis grimme ting om Profetens hustru og om deres fædre. Det irakiske politi ville ikke have haft styrken til at gennemføre en sådan operation uden dansk støtte. Han blev bagbundet i forbindelse med, at han blev sat på en pickup og kørt til Akka. Han havde også fået bind for øjnene. Han husker ikke, hvor lang tid han sad og ventede. Det var en dansk soldat, der bagbandt ham. Han blev transporteret til Akka på en irakisk pickup med irakiske politifolk eller soldater.

Akka-basen blev anvendt af koalitionsstyrkerne, men det var danskerne, der styrede den. Han blev ikke forhørt på Akka-basen. De tog øjenbindet af ham, og en maskeret iraker nedskrev deres navne. Fra Akka blev de kørt på nogle store, danske køretøjer til Shaiba-basen, der var en militær luftbase. De havde atter givet ham bind for øjnene, da han var kommet op på køretøjet. Han vil tro, at de ankom til Shaiba mellem kl. 11.00 og kl. 12.00. De kørte fra Shaiba-basen inden solnedgang.

På Shaiba-basen blev de taget ind i et telt enkeltvis, hvor der var en tolk sammen med en mandlig officer og en kvindelig soldat iført en t-shirt. Der var endvidere en fjerde soldat med plastikhandsker på, som udførte en kropsundersøgelse af ham. Den kvindelige soldat havde civilt tøj på, så han kunne ikke bedømme hendes nationalitet. Hun var vestlig af udseende. Officeren bar dansk uniform og stillede spørgsmål via tolken. Han vil mene, at

soldaten, som udførte kropsundersøgelsen, også var dansk. Tolken var iraker. De noterede blot hans navn, alder og profession. Han husker ikke, hvorvidt han blev spurgt, om han var terrorist. Soldaterne og tolken var flinke, men kropsundersøgelsen var ubehagelig. Soldaten med plastikhandsker stak blandt andet en finger op i hans endetarm og drejede fingeren hårdt rundt. Det er i den arabiske verden meget ydmygende og ville i særlige situationer kunne forårsage drab. Hverken soldaten eller de andre tilstedeværende sagde noget under undersøgelsen. Han fik revner i endetarmsåbningen af undersøgelsen. I Jordan blev han undersøgt og fik at vide, at hans gener ved endetarmsåbningen skyldes undersøgelsen.

Tolken Fuad Barzenji overtog kl. 11.03 tolkningen, og _____ bekræftede, at han og tolken forstår hinanden.

Sagsøgeren tilkendegav, at han vil være utryk ved at afgive forklaring, hvis den nye tolk er shiamuslim. Tolken oplyste, at han ikke er shiamuslim. Sagsøgeren ønskede herefter at få oplyst, hvilken sekt tolken er fra.

Rettens medlemmer trak sig tilbage kl. 11.06.

Retten blev sat på ny kl. 11.10 og retsformanden tilkendegav, at sagsøgeren har fået oplyst, at tolken ikke er shiamuslim, og at retten har tillid til tolkens kvalifikationer. Retsformanden tilkendegav endvidere, at tolkens religiøse tilhørsforhold er uden betydning for sagen, hvorfor afhøringen genoptages med Fuad Barzenji til at forestå tolkningen.

_____ forklarede, at han efter kropsundersøgelsen blev ført udenfor på et åbent areal, der var omkranset af pigtråd. Der var danske soldater i området samt nogle personer i civilt tøj iklædt bukser og t-shirts med hunde. De blev sat ned i nogle rækker. De havde ikke bind for øjnene, og han mener heller ikke, at de var bagbundet, men det er han noget usikker på. De befandt sig på et andet område på basen end det område, hvor de først havde ventet. Han kan ikke huske nationaliteten på de personer, der holdt hundene. I Al-Zubayr var det generelt de danske styrker, som havde kommandoen. Det var også de danske soldater, der havde kommandoen på Shaiba-basen, indtil de var blevet bragt til Al-Shu'oon. Mens han var på Shaiba-basen fik han intet at spise eller drikke, og det var heller ikke muligt at gå på toilettet. De fik først nogle tørre sandwich omkring kl. 3.00 om natten i Al-Shu'oon.

Da han skulle køres videre fra Shaiba-basen, bagbandt de danske soldater ham og gav ham bind for øjnene. Han blev sat ind i en irakisk bil. Han ved ikke, hvem der i øvrigt var i bilen, for han havde bind for øjnene. Soldaterne i bilen var irakere, og det var dem, der satte ham ind i bilen. Det kunne han høre, for de sang nogle sejrssange, mens de satte ham ind i bilen.

I Al-Shu'oon blev de sat i en gang med bind for øjnene. Han blev slået og sparket af forbi-passerende personer. Han opholdt sig i Al-Shu'oon i 17-20 dage. Mens han var fængslet i Al-Shu'oon blev han ydmyget og behandlet meget dårligt på grund af sin religion. Adspurgt, om han ikke fik mad og drikke, forklarede han, at han den første dag fik en sandwich omkring kl. 2.00 om natten. De fik i øvrigt ikke mad i Al-Shu'oon. De fik mulighed for at købe nogle kiks. Adspurgt, om han blev slået, bekræftede han dette. Han blev også udsat for elektriske stød på øreflipperne og brystvorterne. Adspurgt, om han blev slået på fødderne, forklarede han, at han blev tortureret ret meget. En nat blev han ført til afhøring omkring kl. 2.30. De hængte ham op i loftet i armene. De bandt også nogle brædder omkring hans fødder, hvorefter de slog ham på fodsålerne. Hans fødder hævede op, så han ikke kunne gå. Han blev endvidere slået med kabler og våben. Det var de første fem dage i Al-Shu'oon, at han blev udsat for sådan tortur. Det kunne ske når som helst i løbet af døgnnet. De øvrige dage i Al-Shu'oon var også ubehagelige, men de første fem dage var de værste; det var som om personerne i Al-Shu'oon fejrede tilfangetagelsen ved at torturere dem. Han blev til sidst under fængslingen med bind for øjnene stillet for en dommer. Han bad om at få bindet af, men det fik han ikke lov til. Han ved ikke, hvor dommeren befandt sig. Han blev derefter overført til Tasferat, hvor han sad fængslet i omkring 40-50 dage.

Den mest ubehagelige oplevelse var, at soldaterne brød ind i deres hus, mens hans hustru blot var iført nattøj og børnene var til stede. Han lider også selv under følger af torturen. Han har stadig revnedannelser i endetarmsåbningen.

Da den afsatte tid til første afhøring med tillæg af tid i forbindelse med den utilsigtede afbrydelse af forbindelsen var udløbet, afbrød retsformanden kl. 11.35 advokat Christian Harlang og tilkendegav, at der efter en pause på syv minutter vil blive lejlighed for sagsøgtes advokat til at stille supplerende spørgsmål. Herefter vil retten tage stilling til, om der måtte være behov for supplerende spørgsmål.

Retten sat på ny kl. 11.43.

På forespørgsel fra retsformanden oplyste advokat Peter Biering, at fotografierne i støttebilagssamlingen af danske køretøjer er optaget den 25. november 2004. Piranhaerne befandt sig på CYAN 4. De danske bælte køretøjer befandt sig ved CYAN 1. De overdækkede firehjulstrækkere (Eagles) befandt sig ved forward command post (FCP). De mindre firehjulstrækkere (jeeps) blev kørt af det danske militærpoliti. Det er for så vidt angår CYAN 4 endvidere ubestridt fra sagsørgtes side, at der befandt sig danske køretøjer i midterrabbatten ud for moskeen.

Udspurgt af advokat Peter Biering med udgangspunkt i Medical Report, jf. ekstraktens bind VI, side 803-813, forklarede _____, at det er korrekt, at han blev undersøgt, men han ved ikke, hvad lægerne konkluderede i erklæringen. Irak har en befolkning bestående af sunnier og shiaer. Det forhold, at han havde været i en shiamuslimsk moske, var nok til, at han blev arresteret. Myndighederne opfandt grunde til at anholde sunnimuslimer. De var 11 personer i moskeen. Der var ikke soldater eller politifolk inde i moskeen, mens han opholdt sig der, men han så dem senere gå derind. De danske soldater fik dem ud af moskeen, og herefter overtog de irakiske soldater dem. Han genkender ikke uniformerne på soldaterne i støttebilagssamlingens bind 2, side 93. De soldater, han så, viste ikke deres ansigter. Soldaterne på fotoet i støttebilagssamlingens bind 2, side 95, bærer irakiske uniformer. Det var sådanne soldater, der var inde i hans hjem sammen med de danske soldater. Der var en dansk soldat, som førte hans hustru og børn ud i indergården til huset og pegede på dem med et våben. Dette fik han efterfølgende at vide af sin mor, far og ældste søn. På fotoet i støttebilagssamlingens bind 2, side 102, kan man se nogle irakiske soldater. Personen med halstørklæde, der på billedet ses siddende lige til højre for bilruden, er _____ som er en slægtning. Der var også britiske soldater til stede. De fotografier, han selv er i besiddelse af, har han modtaget fra Danmark. Han så ikke nogen blive slået eller sparket ude på gaden. Hans kone og børn blev slået af de irakiske soldater, efter at soldaterne havde set i hans bøger og notater. Adspurgt, om de danske soldater gav ordrer til de irakiske styrker, forklarede han, at de irakiske styrker var til stede sammen med de danske soldater, og de danske soldater truede ham og hans børn med våben. Han forstår ikke dansk og ved derfor ikke, hvad de sagde. Så vidt han husker, var der noget skyderi i området bag ved dem, men det var langt væk. Han husker ikke, om der blev skudt tæt på, hvor han stod, for der var også larm fra helikoptere. Der var ikke nogen våben i hans hus.

Sagsøgeren tilkendegav kl. 12.06 over for tolken, at der blev tolket for hurtigt.

Retsformanden forespurgte sagsøgeren, om tolkningen foregår tilfredsstillende. Dette bekræftede sagsøgeren, men han bad om at få lejlighed til at tale ud, inden der oversættes.

På fotografierne i støttebilagssamlingens bind 2, side 95 og 145, kan man se nogle pickupper, der formentlig er mage til den, som kørte ham til Akka. Det var danskerne, som bagbandt ham og gav ham bind for øjnene. Han ved ikke, om danske soldater kørte med i pickuppen til Akka-basen. På Akka-basen var der også danske styrker. Der landede nogle engelske, amerikanske eller danske helikoptere på basen.

Han blev kørt fra Akka-basen til Shaiba-basen på nogle høje køretøjer. Det var et dansk køretøj, som kørte ham fra Akka til Shaiba. Det var ikke en pickup. Han ved ikke, om køretøjet blev eskorteret af andre køretøjer til Shaiba, for han havde bind for øjnene. Foreholdt, at sagsøger 2 har forklaret, at der på Shaiba-basen, hvor de blev ført ned af køretøjet, var britiske vagter, forklarede han, at det er muligt. Shaiba-basen er den største lufthavn i Basra, så der kunne være både danske, amerikanske og britiske styrker. Der var overvejende danske soldater til stede. Han ved ikke, om dem, der holdt hundene, var danske eller britiske soldater. Han så ikke briter inde i teltet. Der var andre, som blev kropsundersøgt ligesom ham. Det var de danske soldater, der herefter overgav ham til de irakiske styrker. Det var også de danske soldater, der bagbandt ham med plastikstrips. Det anførte i Medical Report, jf. ekstraktens bind VI, side 806, om, at det var irakere, der bagbandt ham, er således ikke korrekt. I Al-Shu'oon blev han ikke fremstillet for en dommer eller en retsmediciner.

Sagsøgeren beklagede sig atter over, at tolken oversatte for hurtigt, hvorefter retsformanden kl. 11.23 besluttede, at Dler Colnadar skal overtage tolkningen.

De blev fremstillet for en person, mens de havde øjenbind på og fortsat var bagbundet. De fik at vide, at det var en dommer. Dommeren spurgte ikke ind til hans religion, for han vidste jo allerede, at de var sunnier. Havde han ikke betalt en løsesum for at blive løsladt, ville han være blevet slået ihjel. Løsesummen blev betalt til Al-Shu'oon. De danske og engelske styrker vidste, at indsatte i Al-Shu'oon blev udsat for tortur. Der verserer ingen sag i Irak mod ham, men han vil blive dræbt, hvis han vender tilbage til landet. De danske

soldater kom tilbage til hans hus, efter at han var blevet løsladt. Det var hans børn, der fortalte ham, at de danske soldater havde været der og spurgt efter ham.

Han rejste en sag mod de danske myndigheder, fordi han har været udsat for grov tortur, og han og hans familie har brugt tusindvis af dollars. Han hørte om sagen i Danmark omkring 2010. Han har talt med sagsøger 6, der er slægtning, om sagen. Han har blandt andet spurgt sagsøger 6 om status i sagen. Han kan ikke huske, om det var sagsøger 6 eller hans egen storebror, der anbefalede ham at rejse sagen. Han har ikke officielt rejst en sag mod de britiske myndigheder. Foreholdt, at sagsøger 6 har forklaret, at alle sagsøgerne i sagen i Danmark også har lagt sag an mod britiske myndigheder, forklarede han, at briterne er part i den begåede forbrydelse, og der har været nogle indledende ting i den sag.

Afhøringen blev afsluttet kl. 12.32.

Retten midlertidigt hævet kl. 12.34.

Retten sat på ny kl. 13.15.

Retsformanden konstaterede, at der i retssalen via videoforbindelse var tilfredsstillende billed- og lydforbindelse til Det Danske Generalkonsulat i USA beliggende i New York. Til stede på generalkonsulatet til at bistå med gennemførelsen af forklaring via videoforbindelse var vicekonsul Charlotte Bording Pedersen.

_____ fremstod sammen med sin voksne søn _____ via videoforbindelse fra generalkonsulatet i New York. Han bekræftede, at han har billed- og lydforbindelse til Danmark, og at han og tolken, Fuad Barzenji, forstår hinanden, og afgav lovlig forberedt og formant forklaring.

_____ (sagsøger 8) forklarede blandt andet, at han er født den 1. januar 1970. Han opholder sig i USA sammen med sin familie. Han har valgt at tage ophold uden for Irak på grund af de dårlige forhold i landet og den verserende sag. Han har været uden arbejde, siden han kom til USA, da han er for træt.

Den 25. november 2004 var han i moskeen til morgenbøn. På luftfoto af CYAN 1, jf. støttematerialebind 1, side 73, kan man se moskeen øverst til højre. Der plejede at

være en eller to rækker med bedende personer i moskeen. Han husker ikke, hvad klokken var. Efter morgenbønnen kunne de fornemme noget støj udenfor. De gik ud af to forskellige døre. Han selv gik ud af den dør, der fører ud foran moskeen, for han boede ovre på den anden side af vejen. De mennesker, der gik ud af den anden dør, blev ikke taget til fange. De var 11 mennesker, der gik ud af døren til hovedgaden, og som blev anholdt. Han så sagsøger 1, 3, 4, 5, 9 og 10. Sagsøgerne 2 og 11 blev taget til fange ovre på den anden side af gaden. Han så yderligere en person, der blev anholdt, men denne person er ikke sagsøger i sagen. Adspurgt, om han så _____ (sagsøger 7) blive taget til fange uden for moskeen den 25. november 2004, bekræftede han, at denne person er bror til en af sagsøgerne. Adspurgt på ny bekræftede han, at sagsøger 7 også blev anholdt uden for moskeen.

Det var det irakiske politi og de danske styrker, der tilbageholdt dem. De irakiske styrker og de danske soldater gik tæt på hinanden og gik sammen ind i husene. Den ene støttede den anden. Man kunne kende de danske soldater på deres biler og deres røde flag med hvidt kors. Køretøjerne havde også dansk flag, og der stod på siden skrevet ”de danske styrker” på arabisk. De irakiske styrker var ikke uddannede eller professionelle. De var alle shiamuslimere. Det var militspersoner. I 2003 blev han kidnappet i to døgn af irakiske militspersoner, hvor han blev udsat for tortur, herunder bagbundet og hængt op. Han blev også udsat for elektriske stød som led i torturen, der var helt ubegrundet. Han var dengang blevet taget med fra gaden. Militspersonerne var berygtet for kidnapninger og tortur, hvilket også var almindeligt kendt i 2004. Der var ikke tale regulære politifolk eller militærpersoner. Han ved ikke, om de danske soldater kendte til problemet. Efter at han var blevet anholdt, blev han forhånet med tilråb af de irakiske militspersoner, der råbte nogle ukvemsord og religiøst betonedede fornærmelser. Inden de blev sat på pickupper, blev de bagbundet og fik bind for øjnene af de irakiske styrker. Der blev skubbet til dem, men de blev ikke slået. I begyndelsen blev de også sparket lidt af de irakiske militspersoner. Han ved ikke, om de danske soldater overværede dette, for han havde fået bind for øjnene. De danske soldater var dog talrigt til stede i nærheden. De danske køretøjer og soldater var placeret tæt ved hjørnet af bebyggelsen over for moskeen. De blev sat ned på jorden ved dette hjørne og sad der i omkring 15 minutter.

De blev herefter kørt til Akka, hvor de blev anbragt i et lille rum. De irakiske militspersoner fjernede bindet for øjnene på ham. Der blev sagt nogle ukvemsord, trusler og religiøse forhånelser til dem. Truslerne gik på, at de ville blive udsat for tortur. Det var militsperso-

nerne, der fremkom med truslerne. De danske soldater var til stede samtidig hermed. Der var også en tolk til stede. Han ved ikke, om tolken oversatte det, militspersonerne sagde. Der blev ikke stillet spørgsmål på Akka-basen. De fik hverken mad eller drikke. Omkring kl. 10.00 blev de ført et andet sted hen. Herefter blev de sat ind i nogle danske lastbiler, som godt kunne ligne de lastbiler, man kan se på fotografiet af en række lastbiler, jf. støt-tebilag J, men ladet på den lastbil, han blev kørt i, var overdækket.

Fra Akka blev de kørt til Shaiba-basen, hvor de blev placeret på et åbent areal, der var omkranset af pigtråd. Der var danske soldater til stede, som holdt vagt. Der var også nogle vagthunde, som virkede angrebslystne. Det var militærpersoner, der holdt hundene, men han ved ikke, hvilken nationalitet soldaterne havde. De blev udspurgt enkeltvis i et stort telt, hvor der stod et skrivebord. Der var en soldat og en kvinde til stede. Det var soldaten, der stillede spørgsmål til ham. Der var endvidere en tolk i teltet, som oversatte det, der blev sagt. Han kunne ikke se, hvilket land soldaten var fra. Han, der tolkede, oversatte fra arabisk til engelsk. Han var ikke opmærksom på, om der i øvrigt var danske personer til stede i teltet. Den kvindelige soldat havde militærbukser og t-shirt på. Adspurgt, om han er bange for at fortælle, hvilken nationalitet de havde, forklarede han, at han var træt, da han var i basen, så han lagde ikke mærke til, hvilken nationalitet de havde. Foreholdt, at det i Medical Report, jf. ekstraktens bind VI, side 817, er anført, at der var tre danske mænd, en dansk kvinde og en irakisk tolk, forklarede han, at der i et andet telt havde været nogle danske soldater.

Da han blev afhørt, blev han indledningsvis spurgt om navn, alder m.v., hvorefter han blev visiteret på en meget ydmygende måde. Den person, der undersøgte ham, var iført gummi-handsker og førte en finger op i hans endetarm. Han ved ikke, om det var danskere, der udspurgte og undersøgte ham. Bagefter blev han ført hen i et andet telt, hvor der var nogle soldater med dansk uniform og dansk flag. Dette telt var højt og havde åbne sider. De sad der et stykke tid – han husker ikke hvor længe – indtil de skulle køres videre af de irakiske militspersoner. Det var de danske soldater, som havde samlet dem i teltet. De blev hentet af de irakiske militspersoner, der bagbandt dem og gav dem bind for øjnene. De danske soldater var fortsat til stede. De blev inde i teltet med de åbne sider udsat for slag og skub fra de irakiske militspersoner, uden at de danske soldater greb ind.

Tolken Dier Colnadar overtog kl. 14.33 tolkningen, og _____ bekræftede, at han og tolken forstår hinanden.

På daværende tidspunkt var det de danske styrker, der havde ansvaret for sikkerheden i området. Han blev spurgt, om han var medlem af Al Qaeda m.m., hvilket han benægtede. Dem, der udspurgte ham, var de tre personer, som han tidligere omtalte under sin forklaring. Han ville meget gerne være forblevet i Shaiba-basen, for soldaterne der var meget mere barmhjertige end personerne i den irakiske sikkerhedstjeneste, hvor de efterfølgende blev kørt hen.

Under transporten fra Shaiba-basen til Basra blev de udsat for fornærmelser og slag. De blev kørt hen til et sted, som det irakiske politi rådede over. Da de kom indenfor, blev de sat i en smal korridor. De blev derefter taget ind til forhør enkeltvis. Derinde blev han udsat for tæv, elektriske stød og al mulig anden form for tortur. Han vil tro, at de danske soldater var til stede, for han kunne høre nogle biler og fremmede stemmer. Det var en fornærmelse, han havde. Han blev under forhør også bundet på hænder og fødder, hvorefter de hængte ham op i hænderne og fødderne. De hængte ham ligeledes op i benene med hovedet nedad, hvorefter de slog ham med elkabler. Han havde bind for øjnene. Forhøret bestod ikke af spørgsmål, men af beskyldninger, herunder beskyldninger begrundet i hans religiøse tilhørsforhold. De sagde til ham, at han var terrorist. De stillede ham nogle ubetydelige spørgsmål. Han blev udsat for tortur i omkring fem-seks timer. Han blev bagefter overført til en anden celle. Han var så ilde tilredt, at de andre indsatte måtte hjælpe ham på benene og støtte ham. De indsatte var blandt andre dem fra moskeen og nogle fra takiaen. I cellen var der ingen senge, hvor man kunne sove. Lyset blev slukket. Der var ingen effektiv udluftning, og der lugtede grimt. Der var kun ét toilet til et sted mellem 50 og 100 personer. Han opholdt sig omkring to uger i cellen, hvorefter han blev overført til et sted, hvor han blev fremstillet for en dommer. Han kunne ikke se, om der rent faktisk var en dommer til stede, for han havde stadig bind for øjnene. Han blev derefter bragt til Al-Tasferat, hvor han var indsat i nogle uger. Han blev også mishandlet, mens han var indsat i Al-Tasferat. Herefter blev han ført tilbage til Al-Shu'oon. Da han var tilbage i Al-Shu'oon blev han atter udsat for tæv og vold. Han opholdt sig i Al-Shu'oon i nogle uger, hvorefter han på ny blev overført til Al-Tasferat. Han opholdt sig der i dage eller uger, indtil han blev løsladt.

Han går i dag til psykolog på grund af den tortur, han blev udsat for i 2004. Han modtager endvidere behandling for en skulderskade, som han fik, da han under afhøring blev hængt op i armene i et loft bagbundet. Han tager også sovemedicin. Han plages af mareridt om det, der overgik ham i Irak. Han har mareridt to-tre gange om måneden. Han bliver hurtigt

irritabel og har svært ved at sove. Adspurgt, om han lider af angst, forklarede han, at han hele tiden er bange for at komme tilbage til Irak og blive udsat for de samme ting på ny. Adspurgt, om hans temperament ofte løber af med ham, svarer han bekræftende. Dette var ikke tidligere et problem for ham. Adspurgt, om han ofte bliver trist, bekræfter han dette. Dette var heller ikke noget, han tidligere var plaget af. Adspurgt, om han får flashbacks, forklarede han, at han forsøger at undgå at tænke på det skete. Hvis han f.eks. ser en film, kan handlingen i filmen fremprovokere flashbacks.

Udspurgt af advokat Peter Biering med udgangspunkt i Medical Report, jf. ekstraktens bind VI, side 815-822, forklarede _____ at anholdelsen var "sektarisk begrundet", fordi han er sunnimuslim og blev anholdt. Han blev anholdt af det irakiske politi med støtte af de danske soldater. De var to rækker bedende inde i moskeen, så der var vel 20-25 mennesker. Det var irakerne, der slog og sparkede dem uden for moskeen. Dem, der slog og sparkede, havde uniformer på mage til dem, soldaterne på fotografiet i støttebilagssamlingens bind 2, side 93, bærer. På fotografiet i støttebilagssamlingens bind 2, side 95, kan man se nogle personer i blå uniformer, som ligner uniformerne på de personer, der transporterede de tilfangetagne til Al-Shu'oon. Det er sådanne personer, han under sin forklaring har omtalt som militærpersoner. Han ved ikke, om de danske styrker gav ordrer til irakerne. Han mener ikke, at han hørte skud i området. De våben, som blev samlet, blev fundet rundt omkring i området. Han selv havde ingen våben. På fotografiet i støttebilagssamlingens bind 2, side 145, kan man se en pickup mage til den, som kørte ham til Akka-basen. Han kan ikke genkende den person, der sidder bagbundet med bind for øjnene på ladet. Han ved ikke, hvor mange de sad på pickuppen, for han havde bind for øjnene. Han kunne derfor heller ikke se, om de på vej til Akka-basen blev eskorteret af andre køretøjer. Han kunne høre nogle biler bagved, men han ved ikke om det var private eller militære køretøjer. Da de kom frem til Akka-basen, så han nogle danske militærkøretøjer. Der var danske og irakiske styrker på basen. Han lagde ikke mærke til britiske soldater. Foreholdt, at sagsøger 1 har forklaret, at der på Akka-basen var en høj soldat med blond skæg, forklarede han, at han ikke selv så en soldat med det udseende.

Under transporten fra Akka-basen til Shaiba-basen blev de kørt på militærlastvogne. Han ved ikke, hvilket land de tilhørte. Han ved ikke, om de blev eskorteret til Shaiba af andre køretøjer. De personer, der bevogtede dem på Shaiba-basen, var soldater. De stod lige ved hegnet. Han ved ikke, hvilken nationalitet de havde. Han havde hovedet bøjet det meste af tiden, og han var bange, så han kunne ikke koncentrere sig om, hvem der var til stede. Han

kan derfor heller ikke svare på, om hundeførerne var danske eller britiske. Der var et telt, hvor de blev afhørt, et andet telt, hvor de ventede, samt yderligere et åbent telt. Bordet stod i det telt, som stod tæt på den åbne plads. Der var danske soldater til stede i det telt, hvor de ventede på at blive kørt videre. Han ved ikke, om den soldat, der kropsundersøgte ham, var dansker. Han fik ikke at vide, hvorfor han skulle undersøges. Det var det irakiske politi, der bagbandt ham og gav ham bind for øjnene, da de skulle køres til Al-Shu'oon. Han blev kørt på en åben pickup til Al-Shu'oon. Han så ikke danske styrker i Al-Shu'oon, men hørte fremmedsprog. Han kunne ikke skelne dansk fra andre fremmedsprog. Dommeren spurgte ikke om hans religion. Han blev i stedet udspurgt om sin kidnapning i 2003. Dommeren nævnte ikke, hvad han var sigtet for. Efter at han var blevet overført til Al-Tasferat, fik de andre indsatte at vide, at han var terrorist, og at han ikke brød sig om Profetens familie. Han blev også udsat for mishandling i form af fornærmelser og hån. Han blev ikke udsat for tortur. Da han herefter blev ført tilbage til Al-Shu'oon, blev han på ny udsat for tortur af samme art, som han tidligere forklarede om. Han blev atter overført til Al-Tasferat, hvorfra han senere blev løsladt. Faderen til en af de andre sagsøgere betalte en løsesum til personerne i Al-Shu'oon, så de blev løsladt. Der verserer i dag ingen sag mod ham i Irak.

Han ønsker ikke at svare på, hvornår han første gang hørte om sagen i Danmark. Han ønsker heller ikke at udtale sig om, hvorvidt han har talt med sagsøger 6 om sagen. Han vil heller ikke svare på, om han har fremsat krav mod britiske myndigheder. Der er ingen af sagsøgerne, som er i familie med ham.

Afhøringen blev afsluttet kl. 15.50.

Sagen drøftedes.

Retsformanden redegjorde for en skriftlig forespørgsel om tolkning, som retten havde modtaget fra advokat Christian F. Jensen. Retsformanden oplyste som svar herpå, at tolkning den 8. februar 2018 om formiddagen vil blive udført af Dler Colnadar. Landsretten drager endvidere omsorg for tolkning, når der under hovedforhandlingen skal afgives forklaringer på arabisk af sagsøgere eller eventuelle irakiske vidner. I øvrige retsmøder kan sagsøgerne antage en tolk under den fri proces i det omfang, dette er nødvendigt af hensyn til tolkning for tilstedeværende sagsøgere, og under den forudsætning, at tolken kan tolke i

det fornødne tempo, således at retsmøderne ikke forsinkes unødigt som følge af tolkens forhold.

Advokat Christian F. Jensen og advokat Christian Harlang oplyste på forespørgsel fra retsformanden, at sagsøgerne ikke bestrider, at Dignity har fornøden retlig interesse i at få aktindsigt i sagens stævning m.v.

Sagen udsat til fortsat hovedforhandling den 8. februar 2018 kl. 9.30.

Efter retsmødet konstaterede dommerne, at retsmødet var blevet gennemført med en tilfredsstillende videoforbindelse til de danske repræsentationer i henholdsvis Saudi Arabien og USA, dog med en enkelt utilsigtet afbrydelse af forbindelsen til Riyadh.

Retten hævet kl. 15.57.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 16-02-2018

Helle Spenner
sektionsleder